

kde pojem nadměrného bytu byl § 11 vl. nař. Sb. č. 177/1941 přesně vymezen.

Když dnem 1. května 1943 nabylo účinnosti vl. nař. Sb. č. 103/1943 o usměrnění bytového trhu, byla sice v jeho § 18 jeho platnost všeobecně určena jen pro obce s 10.000 a více obyvateli, avšak současně byla dána zemskému úřadu pravomoc rozhodnouti, aby nařízení platilo i v jiných obcích s naléhavým nedostatkem bytů. Tím tedy byla vyplněna dosavadní mezera v právních předpisech bytových co do obcí s méně než 10.000 obyvatelů a odpadla potřeba vypomáhati si článkem 3. zák. Sb. č. 125/1927, kterýžto názor zastáván i v německé právní literatuře (článek Dr. Rösslera, min. rady v něm. stát. ministerstvu, »Massnahmen zur Wohnungsraumlenkung« v časop. »Prager Archiv«, roč. XXV, str. 13, čer. venec 1943).

Přesto některé úřady používaly dále k opatřování bytů soukromým osobám příkazů podle čl. 3. zák. Sb. č. 125/1927 a to bez předepsaného schválení zemského úřadu a zemský úřad odvolání, opřené o platné právní předpisy, zamítal.

Nejvyšší správní soud však ve svém právě doručném nálezu z 20. listopadu 1944, č. j.

229/44*) jedno takové rozhodnutí zrušil jako neodpovídající zákonu, vycházející rovněž z názoru, že za platnosti vl. nař. Sb. č. 103/1943 nelze ani v obcích s méně než 10.000 obyvatelů použití k uvolňování bytů a přikazování nájemníků všeobecného ustanovení článku 3. zák. Sb. č. 125/1927, nýbrž při naléhavém nedostatku bytu v takové obci může zemský úřad rozhodnouti jen podle § 18, odst. 2 nař. Sb. č. 103/1943, že v ní platí toto vládní nařízení. Jako předchozí shodnou judikaturu cituje nejvyšší správní soud své nálezy: A 241/39, jakož i dosud neuveřejněné: z 9. VI. 1944, č. 627/43, a z 11. IX. 1944, č. 669/43.

Tento nálezn má svůj význam i dnes za platnosti novely Sb. č. 218/1943, podle níž (§ 17) i při bytové potřebě vyvolané zvláštními událostmi může úřad pouze jinak stanoviti početní poměr přiměřenosti bytu, a za platnosti nař. Sb. č. 166/1944 o úřadu pro hospodaření obytnými místnostmi, ježto nepřipustnost odvolání a stížnosti na správní soud (§ 7) platí jen pro rozhodnutí podle tohoto nařízení a podle nařízení Sb. č. 103/1943, nikoli však tam, kde by ještě dnes úřady snad rozhodly podle čl. 3 zák. Sb. č. 125/1927. Karel Pták.

*) Advokát Dr. Jiří Horák v Praze zasílá nám v podobné věci vydaný nálezn Nss. z 30. ledna 1945, č. 752/43, který vyslovuje tutěž zásadu. — Pozn. red.

Stavovské hlídky:

1. Hlídka soudců.

Řídí Dr. Stanislav Čáslavský, prokurátor, Praha II., Spálená ul. č. 2.

Šedesáté narozeniny presidenta vrchního soudu
Dr. RUDOLFA RŮŽIČKY.

Dne 22. února t. r. dožil se šedesátých narozenin president vrchního soudu Dr. Rudolf Růžička. Znaží ho osobně takřka všichni soudní zaměstnanci v Čechách a veliká řada ostatních právníků, zejména advokátů a notářů.

Nejprve přišel president Dr. Růžička do užšího osobního styku se soudci

jako soudní inspektor. Dalším jeho úkolem v ministerstvu spravedlnosti byla funkce osobního referenta pro Čechy. Byla to nová příležitost pro osobní styk se soudními zaměstnanci, při které president Dr. Růžička ještě prohloubil své znalosti osobních poměrů nejen soudních zaměstnanců, nýbrž i notářů, advokátů atd. Postavení sice velmi odpovědné, avšak často nevděčné. Leč i ten, kdo s Dr. Růžičkou jako osobním referentem jednal, odnesl si jistotu, že projednávaná věc byla, resp. bude svědomitě vyřízena.

Pro svoji hodnost poslední a nejvyšší byl však president Dr. Růžička připraven i jinak: dlouholetá služba u venkovských soudů seznámila ho se všemi agendami, jež u soudu vůbec mohou přicházeti. Stálý styk se stranami i právními zástupci otevřel mu hlubší pohled do všech potřeb těch, kdož přicházejí hledati právo. A konečně dlouholetý pobyt ve venkovských městech — vzpomeňme na Merhautovo líčení ztichlého horského městečka nad temným údolím noční Metuje — spolu s mládím prožitým v tichém prostředí mysliven daly jubilantovi něco z jeho shovívavé vyrovnanosti a klidu, kterým získává ty, kdož s ním přicházejí do styku.

Všechny nahromaděné poznatky, jak jsem se o nich jen letmo zmínil, byly spolu s osobními vlastnostmi presidentu Dr. Růžičkovi neocenitelnou oporou již při jeho činnosti v ministerstvu spravedlnosti (zmiňme se jen o jeho práci na reformě soudní kanceláře) a zejména mu pomohly zdolati značné úkoly, které na něho vznesly všechny změny v naší justici.

President Dr. Růžička je rodákem z Choustníku, blíže Tábora, známého svou starou tvrzí. Do soudních služeb vstoupil v roce 1909, působil u soudů v Táboře, Plzni, Lounech a naposledy jako rada zemského soudu a přednosta okresního soudu v Novém Městě nad Metují. Odtud byl v roce 1930 povolán do ministerstva spravedlnosti, kde působil, naposledy jako ministerský rada, až do února 1941, kdy byl jmenován presidentem vrchního soudu v Praze.

President Dr. Růžička není od ostatních oddělen ani lidmi ani obřadnostmi. Každý, i ti nejmladší, mohou se na něho při všech těžkostech obrátiti, a kdo přichází otevřeně a věcně, má k němu vždy přístup. Jeho zájem i o osobní záležitosti těch, kdož s ním přicházejí do častějších styků, není pouhou zdvořilostí.

Mluví se někdy o nosících pochodní, kteří svítí na cestu. V soudnictví jsou těmito pochodněmi víra ve spravedlnost a její uskutečnění, vědomí odpovědnosti vůči těm, kteří u soudu tuto spravedlnost hledají, a důvěra občanstva v soudcovskou svědomitost a nestrannost, největší to kapitál soudům svěřený. Mezi prvnými, kteří tuto pochoděň nesou, je president Dr. Růžička.

Josef Tuček.

*

Dne 22. února t. r. konala se u vrchního soudu v Praze domácí slavnost na počest šedesátin presidenta vrchního soudu Dr. Rudolfa Růžičky. K oslavenci se dostavili vicepresident vrchního soudu Dr. Novotný, za presidium vrchního soudu presidiální šef v. s. r. Dr. Böhm a za gremium tohoto soudu v. s. r. Dr. Matoušek a v. s. r. Dr. Pražák. Vicepresident Dr. Novotný ve stručném blahopřejném projevu zdůraznil zásluhy presidenta Dr. Růžičky, ujistil ho upřímnou náklonností všech členů vrchního soudu jakož i jejich ochotou presidenta Dr. Růžičku ve všech jeho úkolech podporovati a vyslovil naději, že president Dr. Růžička bude ještě dlouho zastávati svůj úřad v plném zdraví k radosti všech. President Dr. Růžička zřejmě dojat poděkoval přítomným pánům nehledanými, srdečnými slovy, a setrval s nimi v delší přátelské rozmluvě.

† Dr. MICHAL ČAKRT.

Dne 9. prosince 1944 zemřel nenadále v Praze-Veleslavíně ve věku 74 let a dne 19. prosince 1944 žehem byl pohřben věrný přítel a ušlechtilý člověk Dr. Michal Čakrt, senátní president nejvyššího soudu v. v. Této pro rodinu nenahraditelné ztráty želi manželka Věnceslava rodem Rosická s dětmi Evou a Michalem a syn z prvního manželství Dr. Kazimír Čakrt, univ. docent a vrch. finanční komisař u ministerstva financí v Praze. Kdo zesnulého znal, nemůže na něho zapomenouti a musí se vždy znova k jeho osobnosti vraceti. Byl to muž rozšafný, života znalý a soudce až úzkostlivě spravedlivý, jehož rozhodnutí nejen uspokojovala cit pro právo a spravedlnost, ale také vyhovovala potřebám života a zájmům dotčených vrstev obyvatelstva. Jako zkušený praktik jednal vždy podle zásady, že jen život je zelený, kdežto theorie šedá. V osobním styku byl milý a k radě i pomoci vždy ochotný druh, skromný, se suchým humorem a střízlivým úsudkem, jímž často krotil naši blouznivost, dala-li se unášeti spíše přáním než danými možnostmi. Vynikal nejen právníckými vědomostmi, ale i rozsáhlým všeobecným vzděláním, zasahujícím do všech oborů. Stručnost a jasnost byly jeho zásadou; dovedl vymýtit vše nepodstatné, takže jeho přísně logické důvody a jako ze žuly tesané věty byly srozumitelné jak právníkovi tak laikovi. Dovedl i nejspletitější případy uvést na jednoduchou základnu. Proto mu byly u nejvyššího soudu svěřovány právě věci složité a otázky zásadního významu, ať již šlo o případy konkrétní či o posudky, ať o posudky de lege lata či de lege ferenda.

K těmto úkolům byl Dr. Čakrt uzpůsoben nejen svým nadáním, ale i rozsáhlou praxí, čerpanou u soudů všech stupňů a stolic, počínaje soudy okresními a konče soudem nejvyšším, kde byl jmenován radou v roce 1921 a senátním presidentem v roce 1931. Do výslužby odešel dne 31. ledna 1937, načež přesídlil s rodinou z Brna do Prahy, odkud roku 1921 do Brna přišel.

Kromě vlastní soudcovské činnosti zastával Dr. Čakrt ještě četné zvláštní funkce. Tak byl na př. členem Nejvyššího důchodkového soudu v Praze, zvláštního senátu pro řešení kompetenčních konfliktů v Praze, členem zkušební komise pro judičiální státní zkoušky v Brně, předsedou Zemské komise odvolací pro válečné poškozence v Brně, členem různých odborných komisí v Praze, správcem evidence civilní judikatury u nejvyššího soudu atd.

Dr. Čakrt byl jedním z nejschopnějších členů nejvyššího soudu, jemuž prokázal cenné služby a jehož dílo bude ještě dlouho žiti v rozhodnutích, z nichž zajisté budou čerpati poučení i nástupci.

Václav Cícha.

Autoři článků v tomto čísle

Rada kr. s. civ. v Praze Dr. Josef Fiala, adv. v Praze Dr. Karel Knap, rada nejv. soudu Dr. František Poláček, prof. Dr. Jan M. Novotný, adv. v Praze Dr. Miloš Kučera, advokát v Praze Dr. Karel Scheinpflug, soudce u kraj. s. civ. v Praze Dr. Josef Ranftl, advokát v Hořovicích Dr. Karel Pták, auskultant u vrch. soudu v Praze Dr. Josef Tuček, sen. pres. Nejv. s. v. v. Václav Cícha.